
De rike lever lenger

FRA ANDRE TIDSSKRIFTER

AMANDA HYLLAND SPJELDNÆS

Universitetet i Oslo

Selv i velferdsstaten Norge dør man tidligere hvis man har liten formue og eiendom.

Illustrasjon: Tidsskriftet

Hvilke faktorer skaper ulikheter i helse mellom forskjellige grupper mennesker? I en studie med norske registerdata om over 1,2 millioner mennesker ble sammenhengen mellom materiell velstand, dvs. eiendom og formue, ved 38-årsalderen og død før 62-årsalderen analysert etter justering for faktorer som utdanning og migrasjonsbakgrunn samt oppvekstforhold og biologisk arv ved å sammenligne tvillinger (1).

Materiell velstand ved 38-årsalderen påvirket risikoen for å dø tidlig. Menn med lavest materiell velstand hadde 2,4 (95 % KI 2,02 til 2,83) ganger større risiko for å dø tidlig enn de rikeste mennene. Blant kvinner var risikoen 1,7 (95 % KI 1,39 til 2,16) høyere. Materiell velstand hadde med andre ord størst betydning for menn. Enslige menn med minst eiendom og formue døde tidligst. Hvor i landet man bodde, hadde liten betydning.

– I mange studier har man sett på sammenhengen mellom dødelighet og inntekt og/eller utdanning, men denne studien fremhever materiell velstand som et bedre mål, sier Berit Bringedal, som er seniorforsker ved Legeforskningsinstituttet. Hun mener dette virker fornuftig, ikke minst i Norge der arv og eiendom ser ut til å være særlig viktige skillekriterier.

– At sammenhengen mellom materiell velstand og dødelighet er den samme på tvers av by og land, gjelder også for studier av sammenhengen mellom utdanningsnivå og overlevelse etter kreftsykdom, sier Bringedal. Hun sier det blir spennende å se om det kommer flere studier der man utforsker mekanismene for sosial ulikhet og helse, for eksempel ved å måle velstandsnivå på senere tidspunkt enn 38 år eller ved å beregne dødsrisiko ved høyere alder enn 62 år.

REFERENCES

1. Gugushvili A, Wiborg ØN. Wealth and mortality among late-middle-aged individuals in Norway: a nationwide register-based retrospective study. *Lancet Reg Health Eur* 2024; 48: 101113. [PubMed]

Publisert: 21. april 2025. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.25.0113
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 29. mars 2026.